

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 21 października 2010 r.

**Pan
Tomasz Dąbrowski
Dyrektor
Instytutu Polskiego w Berlinie**

KNO-4101-03-13/2010
P/10/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował realizację przez Instytut Polski w Berlinie (*Instytut*) zadań w zakresie promocji kultury polskiej w latach 2009-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 27 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Instytut zadań związanych z promocją kultury polskiej.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła zakres i różnorodność zrealizowanych przez Instytut działań na rzecz promocji kultury polskiej. Podjęte przez Instytut działania promocyjne obejmowały najważniejsze dziedziny kultury polskiej, w tym wiedzę o Polsce i jej historii, malarstwo, fotografię, film, teatr, muzykę, język i literaturę polską.

W latach 2009-2010 (I półrocze) Instytut (wraz z filią w Lipsku) na działalność programową wydatkował środki publiczne otrzymane z Ministerstwa Spraw Zagranicznych – w przeliczeniu na PLN – łącznie 1.854,5 tys. zł, w tym: w 2009 r. – 1.362,5 tys. zł,

w I półroczu 2010 r. – 492 tys. zł. Koszty działalności programowej stanowiły odpowiednio 22,9% oraz 21,6% kosztów ogółem Instytutu.

W ww. latach Instytut zorganizował lub współorganizował 993 przedsięwzięcia (634 – w 2009 r., 359 – w I półroczu 2010 r.), z czego w swojej siedzibie – 10 (7 – w 2009 r., 3 – w I półroczu 2010 r.), na terenie Berlina – 832 (552 – w 2009 r., 280 – w I półroczu 2010 r.), w 27 innych miastach Republiki Federalnej Niemiec – 151 (75 – w 2009 r., 76 – w I półroczu 2010 r.).

Instytut promował polską kulturę również poprzez wydawnictwa oraz prowadzenie stron internetowych, biblioteki i galerii. Z oferty biblioteki w latach 2009-2010 (I półrocze) skorzystało odpowiednio 9.660 i 5460 czytelników, a z oferty stron internetowych Instytutu – odpowiednio 400.046 i 305.501 internautów.

Warta podkreślenia jest aktywność Instytutu w pozyskiwaniu miejscowych instytucji kultury, ośrodków społeczno-politycznych oraz ich przedstawicieli do współorganizacji i pełnienia roli partnerów działań promocyjnych.

Uwagi NIK dotyczą nieopracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, uwzględniającego system monitoringu i ewaluacji skuteczności realizowanych działań na rzecz zbudowania pozytywnego wizerunku Polski.

Stwierdzono, że Instytut realizuje zadania planowane w cyklu rocznym, które następnie są uszczegóławiane w planach kwartalnych. Natomiast nie zostały podjęte działania na rzecz opracowania wieloletniego programu działalności Instytutu.

W ocenie NIK perspektywiczne planowanie działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, polegające w szczególności na określaniu kierunków jej rozwoju, celów i wskaźników realizacji oraz diagnozowaniu obszarów problemowych, ma istotne znaczenie dla wypracowania spójnej i długofalowej polityki promocyjnej Polski.

Należy podkreślić, że – zgodnie z postanowieniami Regulaminów organizacyjnych MSZ, obowiązujących w latach 2009-2010 [§ 34 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 24 marca 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz. 12, ze zm.) oraz § 36 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 31 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 7, poz. 111)] – do zadań ogólnych placówek zagranicznych, w tym Instytutów Polskich, należało aktywne uczestniczenie w procesie formułowania i realizowania polityki zagranicznej, w szczególności wypracowywanie koncepcji, proponowanie rozwiązań i zgłaszanie inicjatyw w zakresie właściwości

merytorycznej, a także przygotowywanie projektów m.in. programów, planów, analiz, opinii, wniosków.

Ustalono, że Instytut nie wypracował systemu monitoringu i ewaluacji efektywności swojej działalności, mimo iż dysponował odpowiednimi narzędziami, w tym przede wszystkim gromadził recenzje prasowe oraz dane liczbowe dotyczące frekwencji organizowanych przedsięwzięć.

W ocenie NIK istnieje konieczność dalszego rozwoju powyższych narzędzi oraz wdrożenia praktyki planowania szczegółowych celów działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej i mierników ich osiągnięcia.

Brak powyższych celów i mierników działań promocyjnych, zdaniem NIK, uniemożliwia jednoznaczne określenie wpływu działalności Instytutu na budowę wizerunku Polski jako kraju o bogatym dziedzictwie kulturowym, a także nie pozwala na zwymiarowanie efektów działalności promocyjnej i w konsekwencji uniemożliwia dokonanie oceny skuteczności zrealizowanych przez Instytut zadań.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o rozważenie opracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, formułującego szczegółowe cele oraz mierniki, służące ocenie efektywności i skuteczności podejmowanych działań.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.